

Członkowie Klubu Kręglarzy, 1905 r.

Przywrócić dawny blask

Starania o pozyskanie środków finansowych na rewaloryzację Resursy i Kręgielni trwały kilka ostatnich lat. Decyzją Zarządu Województwa Mazowieckiego z 20 kwietnia 2009 r. złożony przez Gminę Żyrardów projekt pod nazwą **Rewaloryzacja zabytkowych obiektów Resursy i Kręgielni w Żyrardowie oraz ich adaptacja na cele kulturalno-artystyczne** znalazł się na liście wniosków przewidzianych do dofinansowania w ramach Priorytetu VI, Działania 6.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. 24 lutego 2010 r., Marszałek Województwa Mazowieckiego, Adam Struzik, Wicemarszałek Stefan

Kotlewski i Prezydent Miasta Żyrardowa Andrzej Wilk podpisali umowę dotyczącą dofinansowania projektu.

Przedmiotem projektu **Rewaloryzacja zabytkowych obiektów Resursy i Kręgielni w Żyrardowie oraz ich adaptacja na cele kulturalno-artystyczne** jest remont, modernizacja i adaptacja dwóch zabytkowych budynków Resursy i Kręgielni wraz z najbliższym otoczeniem. W zrewaloryzowanym budynku Resursy znajdzie się reprezentacyjna sala widowiskowo – teatralna, sale prób teatralno-tanecznych, kameralne sale klubowe, pomieszczenia Centrum Informacji Kulturalnej.

Sala balowa, 2010 r.

W budynku Kręgielni zlokalizowana zostanie wystawa stała dotycząca historii Żyrardowa, której przygotowaniem zajmie się Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie – partner projektu. W zmodernizowanych obiektach, objętych projektem, zostaną zastosowane profesjonalne systemy wykrywania i sygnalizacji pożaru oraz system sygnalizacji alarmowej. Dodatkowo projekt przewiduje zagospodarowanie obszaru, na którym znajduje się Resursa i Kręgielnia. Planuje się uporządkowanie terenu, polegające na utworzeniu miejsc postojowych, utwardzeniu nawierzchni,

urządzeniu terenów zielonych z elementami małej architektury oraz częściowym ogrodzeniu terenu.

Rewaloryzacja Resursy i Kręgielni przyczyni się do przywrócenia funkcji pierwotnych czyli kulturalno – artystycznych oraz do powstania niepowtarzalnego na skalę regionu ośrodka kultury, który wpłynie na zwiększenie udziału mieszkańców w życiu kulturalnym, zwiększenie i poprawę jakości oferty kulturalnej oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej regionu.

Beneficjent: Gmina Żyrardów

Całkowita wartość projektu **12 103 684,69 PLN**
Kwota dofinansowania z EFRR **5 708 097,70 PLN**

ŻYRARDÓW

Muzeum
Mazowsza Zachodniego

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013
Egzemplarz bezpłatny

Rewaloryzacja zabytkowych obiektów Resursy i Kręgielni w Żyrardowie oraz ich adaptacja na cele kulturalno – artystyczne

RESURSA

Resursa, ok. 1885 r.

Obiekty Resursy i Kręgielni to unikatowe w skali europejskiej, jedne z najcenniejszych i najstarszych zabytków architektury przemysłowej znajdujące się na terenie zespołu XIX – wiecznej osady fabrycznej w Żyrardowie.

Z kart historii

Resursa fabryczna (dawny klub towarzyski kupców, obywateli ziemskich itp.) powstała około 1870 r. Mieściło się tu Zrzeszenie Urzędników Towarzystwa Akcyjnego Zakładów Żyrardowskich. Wnętrze zostało urządzone z wyjątkowym przepychem. Do dyspozycji bywalców pozostawały zaciszne gabinety, biblioteka fachowa z czytelnią, sala bilardowa i pokoje do gry w karty. Na piętrze mieściły się salony gościnne.

Sala teatralna (balowa) olśniewa-

ła bogactwem złocień i barwnymi malowidłami ściennymi.

W latach 1899 – 1905 dokonana została rozbudowa Resursy, dobudowano dwa skrzydła boczne po stronie północnej budynku.

Przypuszczalnie w tym czasie wykonano wystrój sali balowej Resursy. Strop sali ozdobiony jest trzema kasetonami, których pola ozdobione są malarskimi kompozycjami geometrycznych ornamentów z wicią roślinną.

Fasetę nad sceną dekoruje kompozycja figuralna na tle nieba. Tematem tej kompozycji są trzy postacie alegoryczne – centralną postacią jest uskrzydłony Apollo trzymający w prawej ręce cytrę a w lewej wieniec laurowy. Obok Apolla muza Erato grająca na harfie, zaś po prawej stronie Melpomena z maską teatralną i wieńcem laurowym u jej nóg. W dolnym rogu kompozycja ta jest datowana i sygnowana „I. Bagiński 1921”.

Malowidło ścienne nad sceną

„Dla oficyalistów fabryki urządzony jest dom zgromadzeń towarzyskich, tak zwaną resursą, posiadającą dużą salę ze scenką, restaurację, czytelnię i bilard. Tu odbywają się wszelkie zgromadzenia, koncerty, wieczory tańcujące i przedstawienia teatralne. Oprócz tego nieżonaci oficyaliści mogą tu za umiarkowaną opłatą stolować się i zamieszkiwać pokoje umeblowane.”

„Car Kołokoł”, 1894 r.

Pokój gościnny w Resursie, ok. 1895 r.

Kostiumowy bal karnawałowy, 1915 r.

Od 1895 r. w budynku Resursy funkcjonowała biblioteka dla urzędników fabryki, która udostępniała głównie literaturę fachową dla kadry technicznej i urzędników.

W sali teatralnej Resursy odbywały się liczne bale i zabawy dla urzędników, ich rodzin i zaproszonych gości. Niekiedy szkoły prywatne organizowały w niej swoje kiermasze czy inscenizacje.

Kręgielnia, powstała w 1905 r., stanowiła rekreacyjne uzupełnienie oferty Resursy. Około 1885 r. powstał ekskluzywny Klub Kręglarski „Kamm”, założony przez właścicieli fabryki włókienniczej. Pierwotnie Kręgielnia znajdowała się w drewnianym budynku, zbudowanym na tyłach Resursy.

Podczas okupacji hitlerowskiej w Resursie mieścił się tzw. Deutsche Haus z kawiarnią, bufetem i pokojami klubowymi oraz

siedziba pomocniczej organizacji policyjnej Selbstschutz. Po wyzwoleniu Resursa zmieniała kilkunastu lokatorów – w latach 50 XX w. otwarto w niej Dom Pioniera, następnie świetlicę dla dzieci pracowników Zakładów Lniarskich, od 1960 r. Przyszkolową Szkołę Włókienniczą kształcąca młode kadry dla przemysłu, następnie Przyszkolowy Dom Kultury Zakładów Przemysłu Lniarskiego w Żyrardowie.

Budynek Resursy wpisany został do Rejestru Zabytków, decyzją z dnia 17.05.1975 r.; budynek Kręgielni znajduje się w Wojewódzkiej i Gminnej Ewidencji Zabytków. W 2001 r. Gmina Miasto Żyrardów nabyła od masy upadłościowej Zakładów Przemysłu Lniarskiego budynek Resursy. Obiekt w chwili jego przejęcia wskazywał na słaby stan techniczny i funkcjonalny oraz zaniedbania spowodowane brakiem należytej opieki nad zabytkiem.